

NEKROLÓG

MAJOR ÁRPÁD 1944 - 2020

Tisztelt Gyászolók, Kedves Kollégák, Barátaink!

Major Árpádra, Árpira emlékezve – merthogy neki is, mint nagyon sok kollégánknak, volt egy könyvtári neve, rá emlékezve ezt használom a továbbiakban is – egy kép villan fel előttem: 2013-ban ünnepeltük a József Attila Városi Könyvtár megnyitásának ötvenedik évfordulóját, és a sors különös kegyéből következően ott ültek egymás mellett, hiánytalanul az intézmény korábbi vezetői, köztük Árpi is. Nem akármilyen elődök nyomába lépett: Nyakasné Túri Klára és Gyimesi Endre igen magasra tették a léceket – de elmondhatjuk, hogy igazgatóságának 21 éve alatt maga is nagyon sokat tett a minőségi szolgáltatás, a kedvező körülmények kialakítása érdekében. Ahogy hallgattam beszámolóját, amelyet mindegyik egykori vezető megtett, rengeteg emlék tolt fel bennem is, hiszen több évtizeden keresztül barátok, mondhatni bajtársak voltunk, nagyon sok mindent megéltünk együtt, segítettük egymást a ránk zúduló feladatok megoldásában – ahogy egy korábbi írásomban fogalmaztam, egy hajóban eveztünk...

Éppen negyven évvel ezelőtt, 1980-ban ismertem meg, amikor gyakornokként először jártam az akkori Zala Megyei Könyvtárban: Árpi akkor már 11 éve az intézmény munkatársa volt, előtte két évig a vasvári könyvtárban dolgozott; ahogy akkor nevezték, módszertanos könyvtáros volt, vagyis a kistéleplési könyvtári ellátás szervezése, segítése volt a munkaköre. Ez a feladat különös erővel bírt számára, egész könyvtáros pályafutását átszötte ez a Zala megyében igen nagy jelentőségű tevékenység. Első könyvtári emlékem egy leltározás egy kis faluban: vele, Horváth Lacival, Zieger Lajossal, aztán két év múlva már egymás mellett ültünk, a megyei könyvtár alagsorában, a helyismereti gyűjtemény-módszertani csoport társbérletében. Árpi a következő évben, 1983-ban munkahelyet váltott, a Pénzügyi és Számviteli Főiskola Zalaegerszegi Intézetének könyvtárvezetője lett – ám 1987-ben, Gyimesi Endre távozása után visszatért a közkönyvtári területre, a József Attila Városi Könyvtár igazgatójaként. Ettől kezdve egyre szorosabban dolgoztunk együtt – az a sajátos helyzet alakult ki, hogy a városi könyvtár lett a Zalaegerszeg környéki kistéleplési könyvtári ellátórendszer gazdája, több mint 50 falu ellátásáért feleltek, a megyei könyvtár pedig az önálló könyvtárakat gondozta; a módszertani munkát, rendezvények szervezését összehangolva végeztük. Amikor aztán 1992-ben én is intézményvezető lettem, ez a kapcsolat tényleg napi szintűvé vált, és Árpi olyan partnernek bizonyult, akivel rendkívül sikeresen, hatékonyan tudtunk együtt dolgozni - szerény, szorgalmas és megbízható munkatárs volt, és ennek igen nagy jelentősége volt a kilencvenes évek elején, amikor az új politikai rendszerben kellett megtalálni a könyvtári szolgáltatások helyét, gazdáját, felelősét. Árpi is azok közé tartozik, akiknek sokat köszönhet e téren Zala megye, hiszen az egyik legnagyobb támaszunk volt az új típusú ellátási, szolgáltatási rendszer kialakításában – amit mi akkor kicsiben, egy

NEKROLÓG

megyében megvalósítottunk, azt most országos szinten, több mint 2600 településen alkalmazzák. Ő volt az, aki javasolta, hogy az addig városi szintű József Attila versmondó versenyt terjesszük ki az egész megyére, később a magyarok lakta Muravidékre is - ezzel egy újabb nagyszabású megyei kulturális program kereteit teremtette meg. 1998-ban, harmadmagával létrehozta a JAVK Olvasóinkért Könyvtári Alapítványt, hogy legyen a könyvtárnak egy civil támasza, tevékenységének segítője – ez az alapítvány ma is sikeresen működik, különösen a gyermekprogramok támogatásában jeleskedik, a kistelepülési ellátásban kiváló teljesítményt nyújtó községi könyvtárosok számára pedig minden évben biztosítja az Olvasóinkért Díjat, Németh János keramikusművész alkotását; ezt a díjat is Áрпи hozta létre 2006-ban. Jelentős szerepet vitt Zalaegerszeg kulturális életében is: a városi könyvtár kezelésében lévő Keresztury Ház és Gyűjtemény gondozása kiemelt feladat volt, ezt a tevékenységet támogatta az 1999-ben létrehozott Keresztury Könyvtári Alapítvány, melynek évekig kuratóriumi elnöke volt. Az általa vezetett intézmény nemcsak az olvasók napi szintű kiszolgálását végezte, hanem módszertani kiadványsorozatot jelentetett meg, támogatta a helyi, írók, költők publikálási lehetőségeit, nagy visszhangot kiváltó rendezvényeknek adott teret. A könyvtári tér modernizálása is szívügye volt: 2003-ban a városi művelődési központ épülete, s benne a városi könyvtár is megújult. Új olvasóterem és raktár épült, leválasztásra került a gyermekkönyvtár és megvalósult a könyvtárba való akadálymentes bejutás. Áрпи érdeme - egy sikeres pályázatnak köszönhetően - hogy a megyében elsőként a könyvtár belső terei is akadálymentessé váltak a látás- mozgás- és hallássérültek számára. A későbbiekben egy újabb sikeres pályázat jóvoltából megvalósult a klimatizálás, melynek áldásos hatását nyári időszakban, a hatalmas üvegkalicka épületben nem lehet eléggé dicsérni...

Meg kell emlékezni arról a kiterjedt, igen széleskörű kapcsolatrendszeréről is, melyet a mai határokon átnyúlva éltetett: Lendva, Szilágysomlyó, Dés, Kolozsvár, a lengyelországi Krosno – mind egy-egy értékes szál abban a kulturális hálóban, melyet Áрпи a városi könyvtár igazgatójaként szövögetett. Kollégái a mai napig élénken emlékeznek a hangulatos utazásokra - mint ahogyan én is, hiszen számos alkalommal voltunk együtt ilyen utakon; sok kalandunk is volt, ahogy Nagyváradon menekültünk az ablakmosó maffia elől, vagy éjszaka összetűzésbe kerültünk az úttesten söröző fiatalokkal. Máig előttem van, ahogy a Királyhágó felé haladva megálltunk Kiskapuson és néhány követ vett fel a vasúti töltésről - nem szólt, de később megemlítette, hogy az édesapja szolgált ott vasutasként, az ő emlékére viszi a követeket... Ilyen volt mindig – szerény, nem hivalkodó, a szakma és a feladatok elkötelezettje. Nagy kitüntetések, elismeréseket sem kapott, bár kaphatott volna; nyugalomba vonulása után is részese maradt közéletünknek, látogatta rendezvényeinket, részt vett a könyvtáros egyesület munkájában. Ennek nyomán, hosszú és eredményes pályafutása elismeréseként az MKE Zala Megyei Szervezete három éve a **„Zala megye Könyvtárügyéért” díjat adományozta Árpinak.**

Még tavaly megünnepeltük a 75. születésnapját, sok régi barát, munkatárs jött el, megelevenedtek a korábbi emlékek – ez az év nem indult jól, hiszen búcsút kellett vennünk Hadnagy Róberttől, egykori közös igazgatóhelyettesünktől, és most Áрпи is az égi könyvtári olvasószolgálatához lépett át. Hirtelen távozott – most már csak ez a búcsú lehetőségünk maradt: Pál apostol szavait idézve, a pályát megfutottad, a jó harcot megharcoltad – emlékedet szeretettel őrizzük. Legyen békés nyugodalmad, kedves barátunk!

Kiss Gábor

(Elhangzott Major Árpád temetésén, 2020. július 9-én Zalaegerszegen.)